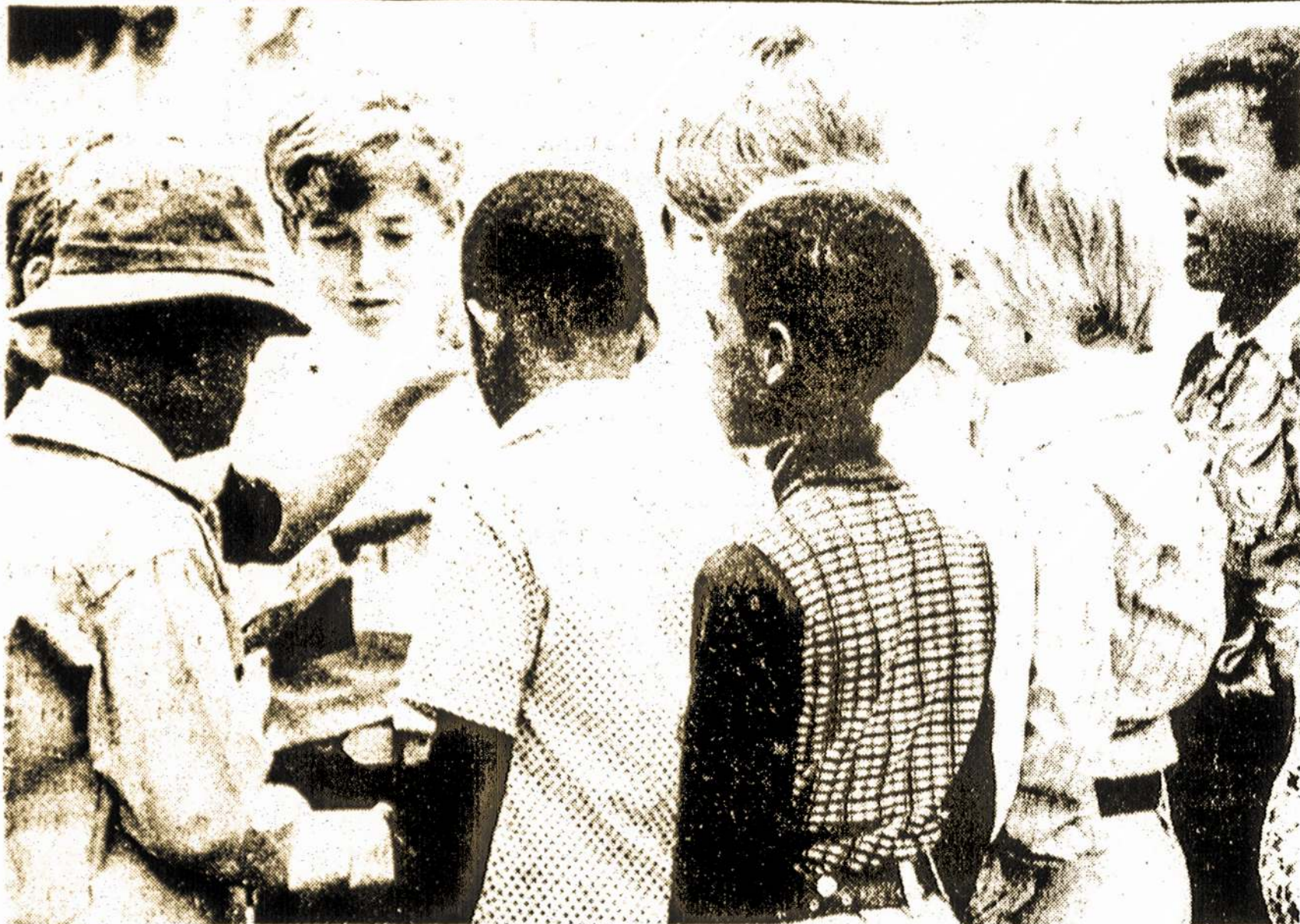

Tai būrelis integruotos Bostono Charles Sumner mokyklos moksleivių. Matote, balti ir juodi vaikučiai greitai susidraugauja. Jei rasizmu užsnuodiję tėvai jų nekiršintų, jie gražiausiai sugyventų.

Filmai Lietuvoje - mėgstami, masiniai lankomi

VYT. ALSEIKA,
masų bendradarbis Vilniuje
(Tęsinys iš praeito num.)

Lietuviai vis labiau pasižymi filmo pasauliu

Pernai man teko lankytis, kaip turistui, Kryme, Odesoje, Kaukazo pakraščiuose, Soči, Suchumi, ir žinote, kas maloniai buvo nuteikę? Tai, kad miesto sienose garsiniai skelbė apie numatytą rodyti lietuvių, Vilniaus gamybos istorinį filmą "Herkus Mantas" (amž. kovos su kryžiuočiais), apie Maskvoje pagamintą spalvotą lietuvių Vyt. Žalakevičiaus režisuotą ir su lietuvių aktorijais, R. Adomaičiu, J. Budraičiu, filmą "Tas saldus žodis - laisvė". O laikraščių kioskuose - (newsstands), tiksliau, mylių nuo Lietuvos, tokiame Kaukaze rasdavai pardavimui skirtas atvirutes su žinomo visoje Tarybų Sąjungoje Vilniaus dramos teatro aktorius - Laimono Noreikos nuotrauka.

Taip, lietuvių gamybos filmai pasiekia tolimas vietas, net ir vidurinėje Azijoje, o lietuvių artistai žinomi toli už Lietuvos ribų.

Sunku čia išvardinti visus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir ypatingai Panevėžio dramos teatrų aktorius, kurie dažnai kviečiami atlikti svarbiausius ar žymius vaidmenis Maskvos, Leningrado, Odesos, Kijevo, Rygos ar Talino gamybose filmuose. Banionio ar R. Adomaičio, J. Budraičio, L. Noreikos, A. Masiulio, A. Barčo, V. Paukštės, G. Karkos ir kitų vardai žinomi milijonams T. Sąjungos ne tik filmų lankytojų, bet ir TV žiūrovų.

Vis geriau vertina Lietuvoje pagamintus filmus

Pastaruoju metu įvairiuose filmų festivaliuose vis dažniau gerai įvertinami lietuvių režisierių filmai. Pavyzdžiui, pernai vasarą tarptautiniame filmų festivalyje Maskvoje lietuvis Vyt. Žalakevičius gavo aukso medalį, pirmąją vietą už jo pastatytą filmą "Tas saldus žodis - laisvė". Labai vertinamas jaunas lietuvis kūrėjas A. Zebrūnas už jo filmus iš vaikų pasaulio. Lietuviai - dokumentalinių filmų kūrėjai dažnai gauna premijas. Jonas Gričius, mirusio rašytojo sūnus - kino operatorius, dėl retų gabumų buvo pakviestas į Maskvą ir Leningradą nufilmuoti ekranizuotus Sekspyro veikalus "Hamletas" ir Karalių Lyra, dabar filmuojama bendrai ruošiamą USA - T. Sąjungos filmą.

Visa tai liudija, kad filmų pasaulis Lietuva yra pasiek-

si tiesiog labai daug, jei prisimintume smetoninius laikus, kai filmui buvo skirta visai nedaug dėmesio.

Lietuva per metus susuka ne daugiau kaip 3-4 filmus ir apie šimtą dokumentinių ir kitų filmų. Ateityje laukiama dar gausesnės gamybos. O šiaip kiekvienas lietuvis - ir vakaruose gyvenančių neišskiriant - turėtų nuostabią džiaugtis jau minėtų lietuvių aktorių talentų įvertinimu toli už Lietuvos ribų.

Filmai be smurto, nuogybių ir su teigiama ideja

US gyventojai ar vak. Europoje gyvenantieji jau apie dešimtmetį "maitinami" filmais, kuriuose daug smurto (violence), daug sexo, nuogybių. Kaip jie turėtų pavydėti Lietuvos ir aplamai Tar. Sąjungos gyventojams... Jie tiesa, pamato prancūzų "Fantomas", kur juokingų "smurto" daug, bet, iš esmės, tai tik pasiūlymas iš filmų su žudynėmis, apgavystėmis, gaudynėmis. Labai retai Lietuvoje pamatai filmą, dažniausia - vakarų gamybos, kuris savo tuštumu nepalieka jokių pėdsakų atmintyje.

Tuo tarpu iš apie 200 Tar. Sąjungos ar socialistinių šalių filmų rasime tik labai nedaug tokių, kurie nekeltų gražių minčių, kilnių idėjų, kur nerastume noro tobulinti žmogų.

Kaip ir TV, palyginti mato daug filmų teatroje iš laikų 1941-1945 m., kai tarybiniai žmonės sunkiai kovėsi su fašistais - naciais užpuolikai, kai vyko žiurė okupacija Baltarusijoje, Ukrainoje, Kryme ir kitur. Dar žmonės gyvi paskutinio karo prisiminimai, nenuostabu visa tai filmuose, jei pagalvoji apie buvusius žmonių nuostolius, apie tai, kiek reikėjo pašventimo, prakaito, darbo atstatyti priešo nuolintą šalį.

Dėl to ir ekranuose matai nemažą karinį laikotarpį vaizduojančių filmų - tokių, kuriuose vokiečius gestapinkus sugeba puikiai parodyti, suvaidinti ne tik tarybiniai aktoriai Maskvoje ar Leningrade, bet ir lietuviai (pavėžietis Algis Masiulis - dažnas piktų vokiečių charakterių išpildytojas tarybinuose filmuose).

Didžiojo Tėvynės karo, patriotinio turinio filmus pastato ne tik Maskva, Leningradas, Odesa ar Kijevs, bet ir visa eilė paskirų respublikų, kaip Armėnija, Gruzija, Moldavija ar Kirgizija, Kazachi-

ja, Uzbekistanas bei Tadžikistanas. Tautiniai papročiai, istoriniai įvykiai, žmonių charakteriai, dainos, šokiai - to netrūksta ir tuose filmuose, ir lengva suvokti, kaip tie filmai skiriasi nuo vakaruose pagamintų, ir kiek teigiamo jie teikia žiūrovams iš įvairių respublikų bei iš kitų šalių.

Nuo istorijos iki šių dienų gyvenimo ir iki komedijos Lietuvos žiūrovai kino teatruose gali dažnai pamatyti labai įvairaus turinio filmus. Karinės, patriotinės tematikos kūrinių - tai tik dalis. Jie mėgstami publikos, dar neapimantys ir žiaurūs vaidai. Žmonės, pavyzdžiui, su malonumu žiūrėjo gerai įvertintus filmus apie tarybinių merginų pasiaukojimo žygius kare - "O aušros čia tykos", "Tie, kuriuos prisimename".

O kitų turinyje - ir istoriniai įvykiai Latvijoje, Estijoje, Moldavijoje ar Gruzijoje, ir žinomų autorių veikalų nufilmavimai (Dostoevskis, Ostrovskis), ir filmai apie vis labiau kylantį gyvenimą Sibire, ir net smagios komedijos, kuriose pašiepiamas miesčioniškumas bei kitos šių dienų žmogaus ydos.

Idomu, kad Lietuvos žiūrovai mieliai skuba pamatyti filmus iš Meksikos, Egipto, Indijos ir net Japonijos - nebūtinai jie puikūs techniskai, nors ir įdomūs svetimo pasaulio, jo žmonių ir jų likimų pavaizdavimu.

Gerai pažįstami vakarų

prancūzų filmai, o Italija su savo serija filmų apie teisingumą, įvairių įstaigų prasižengimus, apie prokurorus, kalėjimus, korupciją valdžioje - neblogiau pažįstama Lietuvos gyventojams, kaip ir New Yorko bei kitų USA miestų kino teatrų žiūrovams.

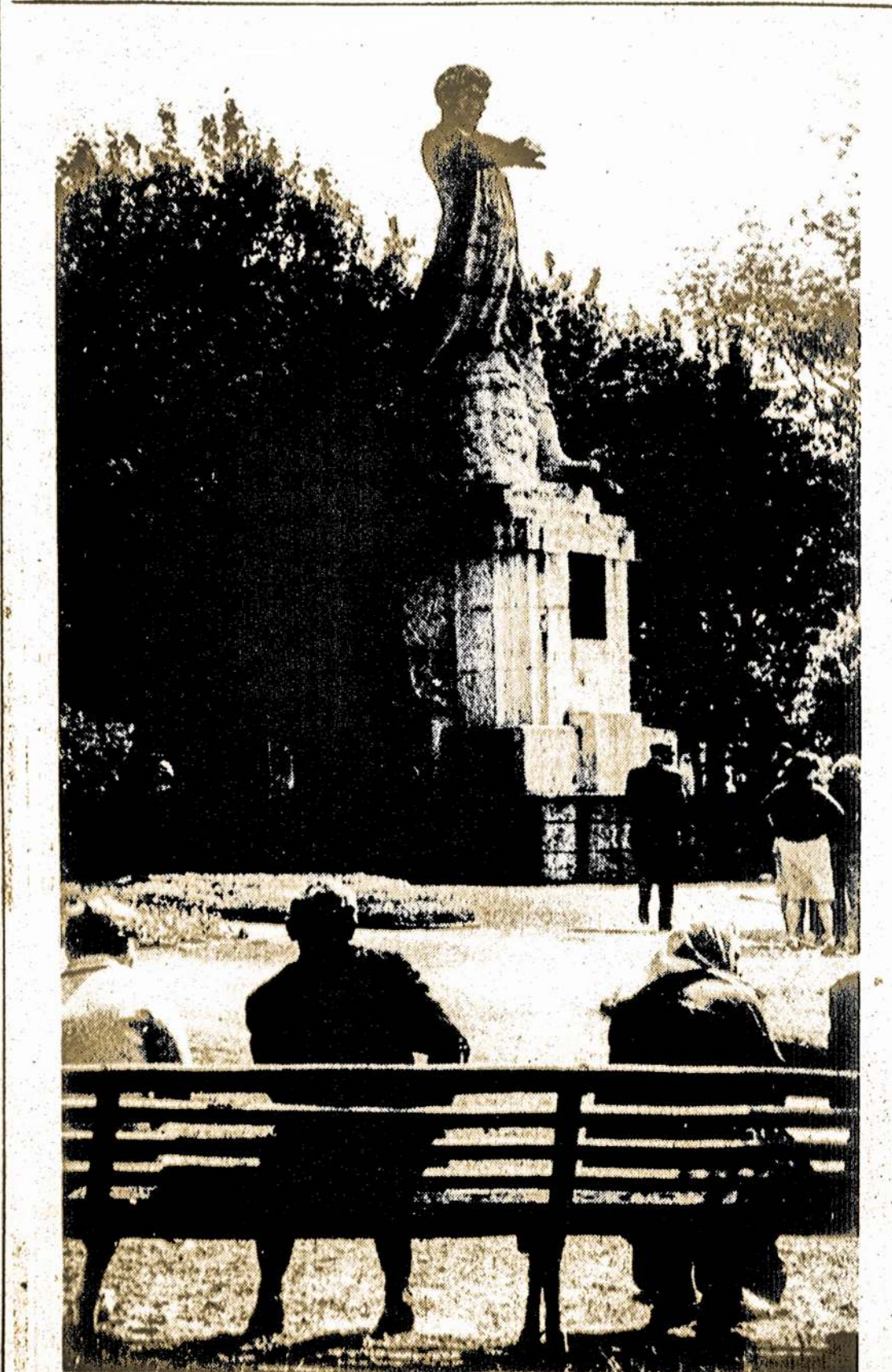
Tvarka kino teatruose, o kokia filmų technika?

Pagaliau, dar žodis apie vieną kitą pačių kino teatrų Tarybų Sąjungoje, Lietuvoje ir filmų technikos bruožą. Teatruose nerodomi jokie garsinimai ir prieš pagrindinį filmą paprastai rodoma arba paskutinių įvykių apžvalga, dokumentinis ar mokslinio turinio trumpas filmas, ar publikos labai mėgstami satyriniai trumpi filmai - jie vadinami "Fiti". Žiūrovus auklėja tokie filmai, kaip "Mokslo ir technika" ir kiti. Kitas bruožas - tarybiniai žiūrovai nevengia dviejų dalių, dviejų "serijų" filmų, kurie paprastai rodomi kartu, bet kiek pakėlus bilietų kainą. Tokie filmai rodomi dvi valandas ar net ir ilgiau.

Žiūrovai eina į kino teatrus tik į seanso pradžią ir gauna bilietus (tiketus) su nurodytomis vietomis. Taigi tvarka panaši kaip teatre, pareiškiamas didesnis pagarba filmui, na ir nėra tokio stumdymosi seansų metu ir... popcornų čiaušėkėjimo burnose kaip US kino teatruose.

O koks techninis tarybinių ar kitų šalių Europoje filmų lygis? Gal jie toli atsilieka nuo Amerikos, vak. Europos filminės gamybos? Ne, neatsilieka - reikia atvirai atsakyti - visiškai susilygina tas techninis filmų lygis ir... kartais net pralenkia US ar vak. vokiečių filmus. Būtu net keista laukti menko techninio lygio iš žmonių, kurie turi ilgą filmų patyrimą, dar nuo Pudovalko ar Dovženkos laikų.

Kai jau mačiau bent 100 ar daugiau tarybinių, socialistinių šalių filmų, galima daryti išvadą: jų technika - aukšta, be retų išimčių spalvos, gerai pavykusios, tai liečia ir latvių, estų gaminius, vaidyba - dažniausia - gera, o kartais ir vėta pasigėrėjimo, tematikoje - pasitaiko ir nemaža ieškojimų, eksperimentavimo, o tai jau teigiamas bruožas. Aplamai, filmo menas visoje Tar. Sąjungoje turi kuo pasididžiuoti ir jo laukia idomi ateitis.

Kiekvienas, kam tenka lankytis Raseiniuose, skuba apžiūrėti žymaus lietuvių skulptoriaus Vinco Grybo paminklą "Žemaitis". V. Kondratavičienės nuotrauka

Ar gali žmogus likti žmogumi, arba:

Morale mokslo ir technikos amžiuje

ČESLOVAS KALENDA

"Mes gyvename kažkokiu mėšlungišku metu, nuolat užmiršdami visa tai, kas svarbiausia. Mes nepasitikiame ateitimi, niekas aiškiai nežino, kur mes einame", - sako prancūzų rašytojas Z. Kiurtis. "Technika totalinės valstybės rankose: tai būtų iš tikrųjų pasaulio pabailga", - rašo Insbruko universiteto profesorius V. Grenckmanas, prisimindamas slaugą keliančius faktus iš fašistinių valstybių istorijos.

NUSIKALSTAMUMO ŠAKNYS

Be abejo, aiškių gyvenimo tikslų nebuvimas, nepasitikimas ateitimi ir pasauliu, baimė ir apokaliptiškos nuotaikos yra nepalanki dirva moraliniam žmogaus tobulėjimui. Neatsitiktinai kapitalistinėse šalyse (JAV, Anglijoje, VFR, Švedijoje, Belgijoje ir kt.) neregėtai išaugo, ypač jaunimo tarpe, nusikaltamumas, narkomanija, erotizmas, prostitucija, padažnėjo savižudybių. Jaunimas, kuris jautriausiai reaguoja į visus gyvenimo pakitimus ir blogybes, nėra garantuos, kad visada turės darbo ir kad jo svajonių pilnis vieną dieną nesusigriaus atominė bomba. Dėl šios priežasties nemaža dalis jaunųjų moralistai degraduoja, nukrypsta į skepticizmą, mistiką, fracionalizmą ir pan. Anglų bitnikų, amerikiečių hipių, italų kapelonių judėjimas - kraštutinė jaunimo reakcija į kapitalistinės visuomenės nežmogiškumą, prieštaravimus, politinį neprincipumą, veidmainystę, antihumanišką žmogaus proto laimėjimų panaudojimą. Neatitinkant pakankamo politinio patyrimo ir nematydamai gyvenimo prasmės, kai kurie jaunuoliai ima neigti visas buržuazinėje visuomenėje vyraujančias normas, jų tarpe ir bendražmogiškąsias. Neveltui olandų filosofas ir sociologas R. Kvanstas studijoje "Socialinė ir asmeninė egzistencija" pažymi, kad "niekada nevisąpatavo toks skepticizmas normų atžvilgiu, kaip šiandien". O anglų profesorius V. Nibletas straipsnyje apie dorovinį jauniosios kartos auklėjimą atomo ir automatizacijos amžiuje sunerimęs klausia: "Ar gali žmogus likti žmogumi?"

Mokslo ir technikos laimėjimai atsigręžia prieš žmogų kapitalistinėje visuomenėje ne tik todėl, kad jie pajungti kariniams interesams bei ginklavinės varžybos. Jie tampa priemonėmis kurstyti vartotojišką individualizmą bei savininkišką psichologiją, tušnoti socialinius kontrastus ir sukurti tariamo pasitenkinimo gyvenimu efektą. Minėta visuomenė komunikacijos sistemos, reklamos, masinės kultūros ir kitų priemonių pagalba ugdo žmogų vartotoją, turintį siaurus interesus. Šie vartotojiškos visuomenės užprogramuoti elgesio stereotipai slopina žmogaus asmenybę, niveliuoja jo individualybę, padaro žmogų klusniu kapitalistinių monopolijų įrankiu, daiktų vergu.

MORALINIŲ PAŽIŪRŲ KEITIMASIS

Šiuolaikinė mokslo ir technikos revoliucija veikia visas žmonių veiklos bei dydžio gyvenimo sritis, jų

tarpe ir morale. Mokslui ir technikai progresuojant, keičiasi gyvenimo sąlygos, bendras gyvenimo tempas bei ritmas, pasaulio ir žmogaus supratimas. Visa tai daro esminę įtaką žmonių moralinėms pažiūroms ir elgesiui. Mokslo ir technikos revoliucija kelia naujas dorovines problemas, keičia moralinio auklėjimo pobūdį, dar labiau išryškina atgavusios kapitalistinės visuomenės prieštaravimus bei negeroves.

Buržuaziniai filosofai ir socialai vis dažniau ir plačiau svarsto mokslo ir technikos revoliucijos socialines pasekmes. Madingos pasidarė kalbos apie technikos demonizmą. Buržuazinių sociologų ir futurologų darbuose šiuolaikinė technika traktuojama kaip civilizacijos pagrindų griovėja, kaip nepaaiškinama pikta jėga. Kai kurie filosofai (V. Ogbornas, L. Memfordas, K. Jaspersas, G. Marselis, B. Raselas, E. Fromas ir kt.) mokslo ir technikos pažangą laiko veiksniu, nulemiančiu žmonių santykių susvetimėjimą ir dehumanizaciją, kuriančiu naujas žmogaus slopinimo sąlygas, nepalyginamai baugesnes, negu politinis Hitlerio režimas. Technikos pažanga, esą vis labiau neapklūstanti žmonių kontrolei ir vedanti žmonių į psichinį, biologinį ir moralinį išsigimimą. Suvaldyti šią pažangą tas pats, kas pabalti tigrą...

Iš tikrųjų, išsivysčiusio kapitalizmo mašininė civilizacija gimdo žmonių abejingumą paprastumui ir grožiui, dvasinį tuštumą ir moralinį jausmų susilpnėjimą. Pasinerdamas į daiktų ir technikos konstrukcijų pasaulį, žmogus praranda save, tampa automatišku: jo moralinė orientacija standartinizuoja, virsta šablonu; technologija išstumia humanizmą. Todėl kai kurie buržuaziniai filosofai, pavyzdžiui, F. Jungeris, sprendami socialinio blogio panaikinimo problemą, siūlo... atsisakyti mašininės civilizacijos.

Tačiau būtų visiškai neteisinga dėl dvasinio žmonių gyvenimo neigiamų tendencijų reikšimosi kaltinti vien techniką ir mokslą. Privatasavininkiškas, antagonistinis kapitalistinių visuomeninių santykių pobūdis neleidžia suteikti šiuolaikinio mokslo ir technikos įžymiems laimėjimams aukštos socialinės paskirties, gilios humanistinės prasmės, aiškos istorinės perspektyvos. Mokslas ir technika kapitalistinėje visuomenėje daugiausia panaudojami naujoms žmonių naikinimo priemonėms gaminti. Kapitalo šalyse išlaidos, susijusios su tyrimais karinė tematika, sudaro 75-90% visų išsų, skirtų mokslui vystyti. Visa tai kelia žmonių pasibaisėjimą mokslo ir technikos atrodymais bei išradimais, gimdo pesimizmą ir moralinį suglumimą.

(Pabaiga sekamam num.)

Buenos Aires. - Rugsėjo 20 d. įvyko labai skaitlinga darbininkų demonstracija. Ji buvo suruota paremti prezidentės Peron vadovybei. Dalyvavo apie 50,000 darbininkų. Prezidentė Perono demonstrantus karštai pasveikino.

Visoje Tarybų šalyje plačiai žinomi lietuviški magnetofonai, kuriuos gamina Vilniuje "Elfos" gamybinis susivienijimas. Jie pasižymi geromis garso savybėmis, patogūs naudoti, mažų gabaritų. Šiomis dienomis susivienijimo darbininkai pagamino milijoną magnetofoną "Daina". Dabar konstruktoriai ruošia naują modelį, kuris galės užrašyti garą keturiomis linijomis.

Nuotraukoje: susivienijimo kontrolierė J. Višnevskaja tikrina magnetofonų "Daina" garso įrašymo kokybę.

A. Palionio nuotrauka

Naujos knygos

Antanas Venclova, *Literatūra ir liaudies* (392 psl.). Dešimtoji tarybinės lietuvių literatūros klasiko kūrinių serijos knyga. Joje sudėti buržuazinės valdžios metais parašyti A. Venclovos kritikos darbai.

Šiaurės Lietuvos pasakas (450 psl.). Lietuvos TSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto paruoštas leidinys, kuriame sudėtos M. Slančiausko 19 a. pabaigoje ir 20 a. pradžioje užrašytos pasakos.

Kazys Saja, *Devynbėdžiai* (110 psl.). Trijų dalių pjesė - pasaka apie vieno panemunės kaimo žmones senovės laikais - devynbėdžius, skurdžius, muzikantus, dainininkus, linksms pokštinkus. Pjesė yra pastatęs Panevėžio dramos teatras.

Jonas Mikelinskas, *O laikrodis eina* (257 psl.). Romane autorius pasakoja apie lemtingas, išbandymų kupinas moksleivių Sarūno. Juratės ir jų draugų jaunystės dienas. Antras leidimas.

Išsisupus plačiai... (326 psl.). Lietuvių poezijos knyga apie jūrą. Atskirų poetų eilėraščiai pateikiami chronologiškai tvarka. Leidinį puošia lietuvių dailininkų marinistinė grafika.

Janina Degutytė, *Prieblaudų sodai* (99 psl.). Šioje knygelėje sudėti 1970-1973 metų poetės sukurti eilėraščiai.

Stefa Bulkienė, *"Vagos"* leidyklos darbuotoja

Betty Southard Murphy atlieka priesaiką kaip pirmoji moteris būti Darbo Departamento Algų ir Valandų Skryriaus direktore.

IVAIRIOS ŽINIOS

GALESIME PASIZAVETI IR PASIDŽIAUGTI

Elza Kachniaschvili, viena iš ansamblio solisčių.
Novosti Press Agency

Iš Maskvos pranešama, kad į Jungtines Valstijas atvyks Tarybų Gruzijos Valstybinis Dainos ir Sokių Ansamblis. Jis susideda iš 80 asmenų. Jis lankysis ir duos programą 35 miestuose. Aišku, kad neaplenks New Yorko, Washingtono, Chicago, Los Angeles ir kitų didmiesčių. Sis Gruzijos ansamblis yra vienas iš garsiausių tos rūšies ansamblių visoje Tarybų Sąjungoje.

RICHARD NIXONAS LIGONINĖJE

Long Beach, Calif. - Prieš keletą dienų čionai Memorial Hospital Medical Center atsigulė buvęs prezidentas Richard Nixonas. Jo liga - pavojingas ir skaudus kairėje kojoje kraujo sukrekėjimas. Jeigu tas gyslų užtvėrimas kils viršun, ji gali užmušti. Sakoma, kad gydytojai yra rimtai susirūpinę buvusio prezidento sveikata.

AMERIKOS BRANDUOLINIAI GINKLAI EUROPOJE

Washingtonas. - Valstybės Departamentas žada persvarstyti Jungtinių Valstijų branduolinių ginklų Europoje klausimą. Pasirodo, kad tokių baisiai pavojingų ginklų ten laikoma didžiausi sandėliai. Jie ten neturi jokio pateisinimo. Bet vietoje juos ištraukti, Departamentas tik žada apsvarstyti, gal jų kiekį galima būsia truputį sumažinti.

DEMONSTRACIJA IR PRIEŠ AMERIKĄ

Saigonas. - Rugsėjo 20 d. čia įvyko spontaniška milžiniška žmonių demonstracija prieš fašistinio režimo nutarimą uždaryti tris dienraščius, kurie išsireiškė nepasitenkinimą režimo politika. Si demonstracija laikoma protestu ir prieš Jungtines Valstijas, kurių ginklais ir parama Pietų Vietnamo valdžia pasilaiko.

ATVYKO EUROPON IESKOTI PAGALBOS

CESAR CHAVEZ

Londonas. - Čionai iš Amerikos atvyko United Farm Workers of America unijos prezidentas Cesar Chavez, pasižymėjęs kovotojas už Californijos farmų darbininkų reikalus. Iš Londono vyks į Prancūziją, Vokietiją ir kitas šalis. Jo misija: laimėti europiečių simpatijas farmų darbininkų unijai, kuriai jis vadovauja ir kuri jau seniai veda kovą prieš Californijos didžiųjų farmų savininkus.

ANGLIJOJE NAUJI RINKIMAI SPALIO 10 D.

Londonas. - Darbietis premjeras Wilson, pasitares su karaliene ir gavęs jos sutikimą, paskelbė, kad nauji rinkimai į parlamentą įvyks spalio 10 d. Amerikiai tikisi naujuose rinkimuose laimėti didesnę atstovybę parlamente. Bet konservatorių partija tikisi, kad ji daugiau vietų laimės ir vėl sugrįš prie valdžios vairo.

PIRMĄ KARTĄ PILIEČIAI GALI PASIRINKTI...

JOELLE FISHMAN

New Haven, Conn. - Pirmą kartą per paskutinius 25 metus Connecticut valstijos piliečiai turės gerą pasirinkimą, ką pasiūsti į šalies Kongresą. Gautas nuo valstijos sekretorius pranešimas, kad Komunistų Partijos kandidatė į Kongresą Trečiajame kongresiniame distrikte šį rudenį bus uždėta ant baloto. Kandidatė yra žymi veikėja Joelle Fishman.

Gavus pranešimą, kad komunistų kandidatė bus įtraukta į kandidatų sąrašą, tuoj susiorganizavo Nepriklausomas Piliečių Komitetas į rinkti ir pasiūsti į Kongresą.

PARDUOTŲ INKSTĄ UŽ ŠIMTĄ DOLERIŲ

Detroit, Mich. - Vietiniame laikraštyje pasirodė skelbimas, siulantis \$100 tam, kurie sutiks parduoti savo inkstą. Į tris dienas atsiliepė daug kaip šimtas sutinkančių inkstą parduoti. Dauguma jų sako, kad jie alkani ir nori gėlbėtis iš bado.

Philadelphia, Pa.

Paieškau

Paieškau buto pas pažangius žmones vienai ypatai. Skambinkite: 334-0623
J. Smitienė-Andrulis (39-41)

Philadelphia, Pa.

Naujas kapas.

Retėja mūsų gretos. Po sunkios ir ilgos ligos liepos 25 dieną mirė Jonas Meška-Meska. Liūdesyje liko žmona Anna.

Jonas buvo laisvas, pažangus. Skaitė "Kovą", vėliau "Laisvę" iki mirties. Buvo LLD narys.

Amerikon atvyko prieš pirmą pasaulinį karą. Po revoliucijos grįžo į Lietuvą. Nepakęsdamas Smetonos režimo, grįžo atgal į Ameriką.

Ji mirė 1974 m. rugpiučio 28 d. ir buvo sukremuota. Mes, prisiusdami auką "Laisvei", reiškiamė didelę užuojautą dukterims, sūnams ir anūkams. Aukoją: Margaret Valinchus \$5.00, Irina Pidgun \$5.00, Lucy Barginis \$5.00, Miss Hilary Harris \$3.00.

Margaret Valinchus

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho ir šios apylinkės "Laisvės" ir "Vilnės" skaitytojai!

Praeitę gerai pasidarbuodavome dėl šių laikraščių laike vajuos. Nors daug tų vajuos darbininkų yra atsiškyrę iš gyvųjų tarpo ir daug yra suspaustų sunkios ligos, bet kurie dar galime, tai pasidarbuokime dėl "Laisvės" ir "Vilnės" laike šio vajuos, atsinaujindami prenumeratą bei paaukodami dolerį kita dėl palaikymo pažangiosios spaudos.

Jiegi negalima gauti naujo skaitytojo ant vietos, tai galime laikraštį užrašyti dėl savo giminių arba draugų, gyvenančių Lietuvoje ar kitur užsienyje. Tai bus brangi jums dovana ir jie bus jums dėkingi.

Draugai ir draugės! Pasidarbuokime dėl pažangiosios spaudos!

J. K. Mazukna

Susirinkimas

Lietuvių Kapinių Draugijos metinis susirinkimas įvyks rugsėjo 29 d., 2 val. popiet. Susirinkimas bus laikomas kapinių svetainėje ant kapinių. Susirinkimas yra labai svarbus, todėl visi šerinkinkai, sklypų-lotų savininkai, dalyvaukite. Po susirinkimo bus vakarienė. Prašome visus dalyvauti.

Kapinių Komitetas

Labai grauzus gimtadienio minejimas

Rugsėjo 22 dieną Rožytė Behmer šaukia telefonu ir sako, kad ji gavusi pakvietimą nuo Bronitės Ramanauskienės atvykti į jos gimtadienio minėjimą. Argi atsakyti. Negalima tokios garbės neįimti. Be to, aš rūpinaušis, kaip jai pristatyti LLD 10 kuopos 10 knygąs ir nežinomą jos gyvenvietę.

Bet šiaip taip mieląją Bronitę susirandame. Nors ji mums atrodė gerokai sulėjęsi, bet sako, kad jaučiasi gerai. Labai džiugu.

Po pasikalbėjimo ji įteikia porą šimtinų ir sako: "Viena 'Laisvei', o kita 'Vilniai'. Jų dabar vajuos. Reikia palaikyti savo spaudą. Turiu laiko, dar galiu skaityti".

Ačiū tau, mieloji Būniute, kad laikotės stambiųjų mūsų pažangiosios spaudos rėmėjų gretose.

Geriausios Jums sveikatos! R. M.

Philadelphia, Pa.

Detroit, Mich.

LDS 21 Kuopos Nariams

Sekantis LDS 21 kuopos susirinkimas įvyks pirmą spalio mėnesio sekmadienį, vietoj antrojo sekmadienio. Tai bus spalio 6 d. Pradžia 11 val. ryte.

Kuopos Valdyba

San Francisco, Cal.

Amerikos liaudies balsai už tarptautinį solidarumą su Cilės liaudimi jos kovoje už laisvę ir nepriklausomybę ir prieš militaristų įvestą kruviną fašistinį režimą, nuskambėjo po visą pasaulį. Rugsėjo 11 d. San Francisco mieste Market gatvėje prie Cilės konsulato 11:30 val. prieš pietus, susirinko keli šimtai jaunuolių, aukštai iškėlė raudonas vėliavas ir dainuodami revoliucines dainas smerkė Cilės generolų režimą.

Komerčinis laikraštis "S. F. Chronicle" rugsėjo 12 d. pranešė, kad štai kas įvyko šiame mieste per paskutinių aštuonių mėnesių: Užmušimų buvo 89. Išprievartavimų - 2,706. Užpuolimų ir apmušimų - 1,694. Įsilaužimų į namus - 9,346. Mažų vagysčių - 8,562. Auto pavogimų - 5,837.

Stai kaip čia šakoja ir lapoja kriminalizmas. Ir vyriausiai štai kodėl: Aną dieną einu San Francisco centraline gatve ir prisiartina vyras su moterį ir dviem mažais vaikais - vienas gal trijų metų, o kitą motina nešasi ant rankų. Sustabdo mane ir sako: "Kad loska, sušelpk, nes vaikučiai nori valgyti". Na, ir tokių alkanų yra šimtai ir tūkstančiai. Ir mūsų vadovybė to nemato.

Ig. Kamarauskas

Cleveland, Ohio

Spalio 12 dieną čia turėsime nepaprastą įvykį. Yra ruošiamas didelis Amerikos Komunistų Partijos 55-metinės sukakties atžymėjimas formoje vakarienės. Salė bus atdara nuo 5 valandos po pietų, o vakarienė bus duoda 6 val. Dovana tik \$3 asmeniui, vaikams tik po \$1.50.

Programa susidės iš kalbų ir filmų rodymo. Vyriausiu ir žymiausiu kalbėtoju bus generalinės partijos sekretorius Gus Hall. Taip pat kalbės Jaunųjų Darbininkų Išsilavinimo Lygos organizatorius James Steele. Parengimo vieta: Unitarian Hall, 2728 Lancashire, Cleveland Heights.

Tikimasi labai skaitlingos publikos.

Rep.

New Haven, Conn.

Rugsėjo 15 dieną pietavome su Waterburio draugais. Tai buvo parengimas, kurio ilgai nepamiršime. Mary Svinkūniene gerai vaišino visus dalyvius, kurių buvo apie šimtas. Parengimą ruošė LLD 28 kuopa.

A. Bimba pakalbėjo apie nūdienį gyvenimą Lietuvoje, kurioje jis neseniai lankėsi. Visi dalyviai atidžiai klausėsi Antano kalbos.

Daugiau tokių parengimų reikėtų.

Sutikau laisviečių chorisčių iš Hartfordo, kurios rengia pietus spalio 27 dieną. Rengia gerai, kad visi tą dieną pasižymėtų ir ruoštumėte dalyvauti. Bus pietus su gražia menine programa. O iš jo pagalba eis "Laisvei". Prasi-deda "Laisvės" vajuos. Tokie parengimai kaip tik vietoje. Garbė hartfordiečiams!

J. Kunca

Philadelphia, Pa.

Gavome daug knygų

LLD 10 kuopos finansų sekretorius R. Merkis jau gavo iš Centro seniai laukiamas knygas. Visi nariai, pilnai pasimokėję už šios 1974 metus duokles, galės pasiimti po dvi knygas sekamam susirinkime, spalio 5 d., salėje 1154 N. 4th St. Susirinkimas prasidės 3 val. po pietų.

Brangus draugai ir draugės! Atsilankykite į šį susirinkimą būtina, nes šis rudenis susirinkimas bus svarbus. Aptarsime draugijos opius reikalus, nes rugsėjo mėn. neturėjom susirinkimo. Greitomis, teko šiek tiek pažiūrėti į šias knygas, kurios vilioja skaitytoją aki. Patarti-na kiekvienam nariui gausiam šias knygas, ištisai perskaityti ir pasisemti daug dvasinių žinių. Rudens vakarieni jau daug ilgesni, todėl ir laikas skaitymui labai patogu.

Dar kartą prašau atsiimti savo knygas ir paimti savo kaimynų, kurie negali atvykti į susirinkimą, ir atiduoti jiems. Tokiu būdu palengvin-sim sekretoriaus našta, nes išvėžioti visiems knygas ne-begalima.

Taipgi pasitarsime, apie rudeninę kuopos veiklą. Specialiai kviečia visus į šį susirinkimą užrašų sekr. J. Kazlauskas.

CROWN POINT, N. Y.

Mirus

Damutei Mankauskienei

1974 m. rugsėjo 8 d.

Reiškiamė giliausią užuojautą jos vyrui Juozui, sūnui Juozui, Jr., marčiai, kitiems artimiesiems ir draugams.

JONAS ir JULĖ LAZAUSKAI

So. Ozone Park, N. Y.

POVILAS ir NELE VENTAI

Jamaica, N. Y.

PHILADELPHIA, PA.

Mirus

Paulinai Walant-Walantienei

Reiškiamė širdingą užuojautą vyrui Frank, sūnui Charles, marčiai Norma, anūkams David ir Glen, giminėms Amerikoje ir Lietuvoje.

Rožė Beamer

A. Merkis

R. Merkis

P. Plungis

F. Cook

A. Adomaitis

A. Zvirblienė

V. Phillips

A. Darba

J. Cook

H. Tureikienė

J. Andrulienė

Cassie Valenta, Egg Harbor, N. J.

Peter Valenta, Egg Harbor, N. J.

